

Quatre films per obrir l'any

Toni Roca

Appaloosa

Hem tancat l'any amb certa felicitat i una mica —però només una mica— de tristesa lenta i destil·lada entre olors, aromes i fragàncies que oscil·laven i ens remetrien a la gastronomia forta i intensa de casa nostra i l'efecte etílic devastador i altres sensacions que dins el capítol de les reminiscències ens adverteixen de l'entrada a nova etapa marcada —o no?— pels vells cavallers de *Wall Street* que entre *subprimes* i altres que encara vendran ens indicaran i ens marcaran el camí que hem de seguir. I esperem, desitgem que el camí no sigui el mal camí, encara que... Mentre, mentre això passa, la pregunta poc capciosa i massa convencional podria ser, per exemple, any nou, cinema nou? Em permetran que ho dubti. I per obrir boca, quatre històries cinematogràfiques que als darrers dies han cridat la meva atenció i curiositat cinèfila: *Appaloosa*, *Bolt*, *My Blueberry Nights*, i per tancar

—provisionalment, és clar— l'oferta, una aproximació aguda a la personalitat política de Giulio Andreotti, el mític personatge italià que a la vegada defineix un ser, un sentir i estar a l'hora de radiografiar Itàlia. Itàlia i l'italià. Però anem a pams.

Tot just a hores d'ara mateix parlar, poder parlar i escriure —i si és de qualitat la nota és millor— d'un western és tot un poderós esdeveniment i és així com cal comentar-ho, perquè no és cada dia que passen aquestes coses. Abans no passava el mateix i les pel·lícules del *Far West* eren notícia quotidiana i de cada dia en aquells anys d'esplendor. Ara, la cosa galàctica, les aventures, més o menys, siderals substitueixen els duels a l'estil *O. K. Corral*. Per tot això, i també pel talent que en destil·len les imatges, ens ha portat a quasi tothom grams d'alegria necessària l'estrena del segon film que dirigeix l'excel·lent actor de tota la vida, Ed Harris. *Appaloosa* és el títol, amb nobles treballs interpretatius de Viggo Mortensen, Renée Zellweger, Jeremy Irons, una inesperada Ariadna Gil i el propi realitzador en el paper de *marshall* professional i eficaç. La cinta es beneficia en tot moment d'una qualitat seriosa i verídica. Altra volta el paisatge, els personatges, les situacions del vell oest ara radiografiats amb ulls nous i nova mirada sense deixar passar el record i la tradició que marcaren sempre el territori. Aportacions de diferents essències a l'hora de contar-nos la història però en la influència i en l'herència rebuda a través dels anys. *Western* clar i diferent, renova el gènere i obre portes i finestres cara al futur. Esperem. Esperem i desitgem.

Bolt és la confirmació plena del ressorgiment anunciat i proclamat ja fa més de deu anys (o quinze) de l'excel·lent estat de salut que gaudeix el cinema de dibuixos animats, quan temps enrere s'aplegaren dos factors que cal considerar: la resurrecció de la casa Walt Disney, tristor després d'anys d'ostracisme i viure només de la força del record i del passat i, d'altra banda, la revolució, l'esperit i l'alè transgressor dels artistes creadors de la fàbrica Pixar amb l'estrena, ja mítica, de *Toy Story* i les extraordinàries seqüeles. *Bolt* és de la factoria Disney, amb influències/referències de la Pixar —tots junts contra Dreamworks/Steven Spielberg— i amb la veu original de John Travolta, que dona vida a un gos una mica especial. Combinació quasi perfecta del tradicional *cartoon* anys cinquanta i la incorporació de les més modernes tecnològiques digitals que configuren totalment el cent per cent quan de revitalitzar el gènere es tracta. Diversió, alegria, sensibilitat, agut sentit de l'humor i del ritme, captació de climes i atmosferes especials, *Bolt* es beneficia en tot moment de l'estat de gràcia dels creadors. Llarga, llarga vida, doncs, al cinema del dibuixos animats i esplèndid l'esdevenir que tenen entre les mans.

El cinema fet i creat a terres de l'orient esclata cada dos per tres a les nostres llista d'espectacles. Índia, Vietnam, Xina, Corea són indústries cinematogràfiques emergents. I entre els magnífics creadors que des de fa anys ens enlluernen, cal destacar lògicament la figura de Wong Kar-Wai. Un director poderós, de saviesa cinematogràfica altíssima, creador de personatges que vulnereu la capacitat i la sensibilitat de l'espectador. Ja ho va fer evident amb seva carta de presentació a Espanya. Parlo, és clar, de la pel·lícula *In the Mood of Love*, trista, dura història d'amor que ens deixa fora de joc. Ara parlarem de *My Blueberry Nights*. "La distància física entre dues persones a vegades potser molt curta —afirmaria el director— però la distància emocional es mesurarà per quilòmetres..." És una definició, propera i ajustada, creïble a la seva filmografia des dels inicis fins ara mateix. L'amor, la marginació, el passeig inhòspit per insòlites ciutats, la desorientació, la pèrdua de brúixola tan característica del director de *2046*, són presents al llarg de la pel·lícula. Filmada a escenaris naturals de Manhattan la cinta és un prodigi de realització i de filmació. Poètica i dolça, tensa i d'impetu, *My Blueberry Nights* confirma una vegada més el talent del realitzador. El repartiment és de luxe: Jude Law, Norah Jones, Rachel Weisz i Natalie Portman. Uns dels millors títols de la temporada passada.

La vida política, social, econòmica de la Itàlia moderna, i per extensió la d'Europa també, sense la presència de Giulio Andreotti, és en la pràctica impossible. President del govern en nombroses

ocasions —com també ministre a gairebé tots els gabinets formats a Itàlia des del final de la Segona Guerra Mundial fins pràcticament fa dos dies—, ha marcat, en sentit positiu, en sentit negatiu, l'evolució i la història total del país del Sud. En l'actualitat senador vitalici, el personatge és ombrívol i una mica sinistre, fosc, tèrbol en qualsevol moment i qualsevol circumstància i condició. Intel·ligent home de talent d'estat, fidel sempre a si mateix, més que al seu partit de tota la vida, el de la democràcia cristiana. Fou home d'estranyes, ambigües relacions amb la màfia i, segons el que sembla, sospitosament vinculat a l'assassinat d'altra figura mítica, Aldo Moro. Andreotti és peça fonamental, l'eix de la política europea. A la vora d'aquestes històries, a la vora del personatge, Paolo Sorrentino ha dut a terme un film de qualitat extraordinari *Il Divo*. Però el que es conta, en parlar dels factors històrics, dels fets concrets, és històricament inqüestionable i fora de polèmiques i enceses discussions. Però la intencionalitat, la interpretació, és sempre personal. Lluny de l'objectivitat, de la neutralitat, la cinta penetra amb violència, sàtira, burla i sarcasme a l'interior de l'etern primer ministre d'Itàlia. Retrat esquinçador, que obre les carns i l'esperit d'Andreotti. La psicologia del polític, complexa, difícil, és captada amb intel·ligència per un director sagaç i així fou reconegut pels membres del festival de cine de Canes que li concediren el premi especial del jurat. A la versemblança d'Andreotti contribueix el treball, fora de sèrie, de Toni Servillo, que dona vida a tan plural i estrany personatge... Toni Servillo un vertader, autèntic Andreotti. ■

My Blueberry Nights

